

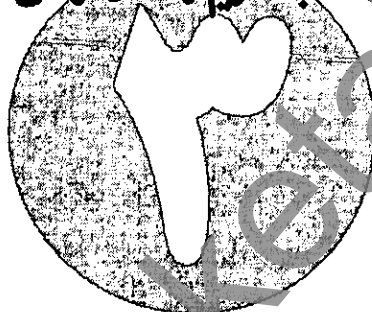
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

فرانک ای. دیگسون

سافدرا اسمیت

کتابخانه و اسناد ملی

مترجمان: کارول فرلای، نسبه، مریم گهنسال نوذهی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور: حرفه: داستان‌نویس ۳ / [ویراستار فرانک ای. دیکسون، ساندرا اسمیت] با مقدمه‌ی جویس کارول اوتس؛ مترجمان کاوه فولادی‌نسب - مریم کهنسال نودهی
 مشخصات نشر: تهران زاوش، ۱۳۹۱
 مشخصات ظاهری: ۲۱۴ ص.
 شابک: 978-600-6846-16-3
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
 یادداشت: کتاب حاضر ترجمه‌ی قسمت‌هایی از کتاب *Handbook of short story writing* است.
 عنوان دیگر: داستان‌نویس ۳
 موضوع: داستان‌نویسی
 موضوع: داستان‌های کوتاه
 شناسه‌ی افزوده: دیکسون، فرانک، - ۱۹۱۱ م. ویراستار
 شناسه‌ی افزوده: Dickinson, Frank A
 شناسه‌ی افزوده: اسمیت، ساندرا، ویراستار
 شناسه‌ی افزوده: Smythe, Sandra
 شناسه‌ی افزوده: اوتس، جویس کارول، - ۱۹۲۸ م. مقدمه‌نویس
 شناسه‌ی افزوده: Oates, Joyce Carol
 شناسه‌ی افزوده: فولادی‌نسب، کاوه، - ۱۳۵۹ مترجم
 شناسه‌ی افزوده: کهنسال نودهی، مریم، - ۱۳۵۹ مترجم
 ردیابی کنگره: ۱۳۹۰، ۴۵ ح / PNT۳۷۳
 ردیابی دیویی: ۸۰۸ / ۳۱
 شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۲۵۸۹۴۷۴

حرفه: داستان‌نویس

(مجموعه مقالات)

ویراستاران: فرانک ای. دیکسون - ساندرا اسمیت
 مترجمان: کاوه فولادی‌نسب - مریم کهنسال نودهی
 ویراستار: علیرضا کیوانی‌نژاد
 لیوگرافی: هماگرافیک
 چاپ: دالامو
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۲، تهران

۱۰۵۰۰ تومان

شابک: ۳ - ۱۶ - ۶۸۲۶ - ۶۰۰ - ۹۷۸

حق چاپ و انتشار محفوظ و مخصوص نشر زاوش است.

دفتر مرکزی نشر زاوش: اکیاتان - فاز ۱ - بازارچه‌ی ۷ - پلاک ۱۳.

تلفن: ۲۲۶۵۰۲۷۹

تلفن مرکز فروش (چشمه): ۶۶۲۹۲۵۲۴

فهرست

۹	مقدمه‌ی مترجمان
۱۳	صحنه‌پردازی
۱۵	ساختن صحنه در داستان / اف. ای. راکول
۳۳	ساخت و پرداخت صحنه / جیمز بی. هال
۵۱	داستان‌تان را با معیار صحنه بسنجید / فرد گراو
۵۹	تغییر وضعیت و موقعیت
۶۱	تغییر وضعیت و موقعیت / رابرت سی. مردیت و جان دی. فیتز جرالد
۶۹	انتقال بی‌دردسر / جین زد. اوون
۷۹	پنج شگرد برای تغییر وضعیت و موقعیت / وال تایسن
۸۳	استفاده‌ی مؤثر از فلاش‌بک: آیا این سفر لازم است؟ / ویل سی. نات
۹۵	چه‌طور از فلاش‌بک در داستان استفاده کنیم / سوزان تیلر
۱۰۳	درباره‌ی استفاده از فلاش‌بک در داستان چه باید دانست / ماریانا پریه‌تو
۱۰۹	گفت‌وگو
	نویسنده‌ای گفت: «گفت‌وگو ابزاری جذاب است برای این‌که
۱۱۱	داستان‌تان را غنی کنید و به آن روح ببخشید.» / رابین کار
۱۲۱	کاربرد گفت‌وگو / بانی گلاپتلی

- شگردهای نوشتن گفت‌وگو در داستان کوتاه / گری پرووست ۱۳۲
- توصیف ۱۴۹
- نوشتن به وسیله‌ی توصیف / راث انگلکن ۱۵۱
- شکاران بی‌نام / رابرت پورتون ۱۶۲
- چگونه داستان را کوتاه و تناسب ترکیب‌بندی‌اش را حفظ کنید / دان جیمز ۱۷۱
- دریافت حسی بیشتر / پل داریسی بولز ۱۷۸
- چیدمان / راست هار ۱۹۲
- واژه‌نامه ۱۹۹
- واژه‌نامه / فارسی به انگلیسی ۲۰۱
- واژه‌نامه / انگلیسی به فارسی ۲۰۸

مقدمه‌ی مترجمان

داستان کوتاه و رمان — مانند بیشتر پدیده‌های مدرن دیگر — برای ما ایرانی‌ها محصولاتی وارداتی‌اند. از همان زمانی که محمدعلی جمال‌زاده یکی بود، یکی نبودش را با الهام از الگوهای غربی نوشت. نویسنده‌ی ایرانی به مصرف‌کننده‌ی تولیدات غربی تبدیل شد و — هر چند در آن لحظه‌ی نخست، آشنایی با یک قالب هنری جدید می‌توانست امتیازی هم باشد یا حتی لازم تلقی شود، ایراد کار این جاست که — این روند هنوز هم بعد از چیزی حدود نود سال کم‌وبیش ادامه دارد. در همه‌ی این سال‌ها بیشتر نویسنده‌های ایرانی — و بی‌تردید نه همه‌شان^۱ — که جدا از جامعه‌ی ایرانی نبوده‌اند و همیشه معلق بوده‌اند میان عرفی‌گری و ساده‌خواهی سنتی و قانون‌مداری و نظم‌مندی مدرن، همیشه یکی به نعل زده‌اند و یکی به میخ. وقتی صحبت از شیوه‌ی زندگی و رفاه اجتماعی هنرمند مدرن به میان آمده، مدرن و پیشرو بوده‌اند و وقتی صحبت از علم‌مداری و دقت هنرمند مدرن به میان آمده، خودشان را زده‌اند به آن راه که تهش متصل می‌شده به معناگرایی شرقی. به همین دلیل هم چندان دلیل یا لزومی ندیده‌اند که اگر

۱. و البته در همه‌ی این سال‌ها تک‌ستاره‌هایی هم وجود داشته‌اند که به ادبیات داستانی ایران نور داماند و آثارشان — هر کدام — غنیمی برای فرهنگ هنر و ادبیات فارسی محسوب می‌شود اما از فرهنگ و هنری با این پیشینه توقع بیشتر است.

می‌خواهند سراغ خلق داستان کوتاه و رمان بروند، پیش از هر کار دیگری شناخت علمی مناسبی نسبت به آن پیدا کنند؛ شناختی که در فقدان کم‌کمک تاریخی دانشکده‌های ادبیات داستانی در این مملکت، می‌شد از راه مطالعه‌ی کتاب‌های تخصصی و فنی یا حضور در کارگاه‌ها و جلسه‌های مختلف به دستش آورد. از بسیاری نویسنده‌های ایرانی معاصر، چه در محفل‌های رسمی و چه در محفل‌های غیررسمی، شنیده شده که به بکارت اندیشه اهمیت فراوانی می‌دهد و توجیه می‌دهند پاکی و صافی ذهن‌شان را با عبارت‌ها، واژه‌ها و اصطلاح‌های فنی برهم نزنند و نیرو و انرژی درونی‌شان را خالص و خلص نگه دارند برای خلق شاهکارهای ادبی. این‌جا درست همان جایی است که هنرمندی که ابزار کارش اِزبَر است، رو می‌آورد به استدلال‌هایی که با اندیشه‌ی مدرن در تضاد و تعارض است. نتیجه‌ی چنین شیوه‌ی استدلالی همین اوضاع و احوال بی‌حساب و کتابی می‌شود که سال‌هاست گریبان ادبیات داستانی ما را گرفته؛ اوضاع و احوالی که بسیاری ریشه‌ی داده‌اند به میزبانی‌ها و دست بردن‌ها و توقیف کردن‌ها. بی‌تردید میزبانی‌های بی‌حساب و کتاب و کم‌ویش سلیقه‌ای و قرائت سیاسی کردن از هر داستانی و از هر جمله‌ای در هر داستانی، ضربه‌ای مهلک به پیکر ادبیات داستانی یک مملکت می‌تواند وارد کند، اما سؤال این‌جاست که آیا ناتوانی بسیاری از نویسنده‌های ایرانی — و به‌خصوص جوان‌ترها — در خلق یک جهان داستانی تأثیرگذار با تعدادی شخصیت به‌یادماندنی یا صحنه‌هایی زنده و مانا هم تحت تأثیر همین برخوردهای سلیقه‌ای و سیاست‌زدگی است؟ بیشتر و پیش‌تر از این‌ها به‌نظر می‌رسد آن‌چه نمی‌گذارد ادبیات داستانی ایرانی در جهتی درست رشد کند و به بلوغ نزدیک شود، سنت نادرستی است که می‌گوید «برای داستان نوشتن به قلم و کاغذ کافی» و به همین سادگی آن عامل اساسی یعنی شناخت و آگاهی را کنار می‌گذارد. اگر از آن جمله‌ی کذایی، واژه‌ی «داستان» را حذف کنیم، همه‌چیز درست می‌شود: «برای نوشتن به قلم و کاغذ کافی» و این نوشتن در معنای عام است. اما کسی که

می‌خواهد «داستان» بنویسد، اول از همه باید داستان را بشناسد و بداند «داستان نوشتن» دقیقاً یعنی چه و بداند که داستان با مقاله و گزارش و خاطره و سفرنامه و یادداشت روزانه — که هر کدام ویژگی‌های خاص خود را دارند — متفاوت است.

متأسفانه در همه‌ی این نود سالی که از عمر داستان مدرن فارسی می‌گذرد، شناخت اصول و مبانی داستان‌نویسی بیشتر از هر چیز دیگری مورد غفلت قرار گرفته و گواه این مدعا اندک بودن منابع مکتوب در این زمینه است. این نکته را می‌توان یکی از مهم‌ترین دلایل رکود ادبیات داستانی ما در داخل کشور و عدم توفیق آن در خارج کشور دانست. حالا چند سالی است که نسل جدیدی از نویسندگان جوان با سرعتی زیاد دارند وارد بازار ادبیات و چرخه‌ی تولید ادبی ایران می‌شوند. باید تلاش کرد تا این نسل جدید با اصول و مبانی فنی هنر داستان‌نویسی آشنا شود و متوجه شود که درست داستان نوشتن و درست با مخاطب رابطه برقرار کردن، بدون شناخت اصول و مبانی جهانی داستان‌نویسی مقدور نیست.

حرفه: داستان‌نویس تلاشی است در این مسیر. بشهاد ترجمه‌ی این کتاب را آقای جمال میرصادقی به ما داد. وقتی یک‌بار خواندیش، دیریم هم مسائلی را مطرح می‌کند که جاشان در منابع مکتوب ما خالی است و هم نویسندگان متعددی دارد که حضورشان و تنوع دیدگاه‌هاشان نکتزگرای مسائلی را در مجموعه به وجود می‌آورد. خواندن و بازخوانی کتاب به زبان اصلی، ترجمه و ویراستاری‌اش و در نهایت اضافه کردن زیرنویس‌ها برای آشنایی هر چه بیشتر مخاطب فارسی‌زبان با نویسندگان بزرگ، شخصیت‌های داستانی ماندگار و مجله‌ها و جایزه‌های مهم ادبی جهان، سه سال زمان برده و البته این کار، کاری کم‌ویش نامستمر بوده و دلیلش هم دویدن دنبال زندگی.

مجموعه‌ی حرفه: داستان‌نویس ترجمه‌ای است از مجموعه‌ی *Handbook of Short Story Writing*. در این مجموعه‌ی چهارجلدی، مقاله‌های مستقلی از

نویسنده‌ها، منتقدان و مدرسان ادبیات داستانی گردآوری شده است. جلد اول مجموعه به عنوان یک مدخل درباره‌ی «اهمیت داستان»، «نویسندگی به عنوان حرفه» و «ایده‌پردازی» بحث می‌کند. در جلد دوم و سوم مجموعه مسائل تکنیکی به بحث گذاشته می‌شوند و نویسنده‌های مقاله‌ها به شکلی عملی و با مثال‌ها و نمونه‌های قابل درک تلاش می‌کنند تا عناصر داستان را به مخاطب معرفی و چگونگی ساخت و پرداخت‌شان را در داستان تشریح کنند. «پی‌رنگ»، «شخصیت‌پردازی» و «زاویه دید» مباحث جلد دوم مجموعه را تشکیل می‌دهند و در جلد سوم نیز «صحنه‌پردازی»، «تغییر وضعیت و موقعیت»، «گفت‌وگو» و «توصیف» به بحث و بررسی گذاشته می‌شوند. در جلد چهارم مسائل تکمیلی مورد بررسی قرار می‌گیرد: ساخت و پرداخت «اول، وسط و آخر» داستان، «شگردهای مغفول»، «بازنویسی» و «فروش داستان».

امیدواریم این مجموعه بتواند برای اهالی ادبیات و دوست‌داران داستان مفید واقع شود و ناگفته پیداست تنها در این صورت است که هدف ما از انجام این کار برآورده خواهد شد.

کاوه قزایی / مریم کهنسال نودمی

اول آبان‌ماه ۱۳۹۰